FLV Historiske Aktiviteter 2008

Flyvevåbnets Historiske Aktíviteter 2008

Ansvarshavende redaktør:
Seniorsergent L. Søe-Jensen

Redaktion og layout:
B. Aalbæk-Nielsen

Tryk:
Forsvarets Trykkeri, Karup

Foto på forsiden:
Medlemmer af ”Team Tordenjet” fra Skrydstrup gør ”Saml-let”-udgaven af F-16 klar til udstilling i Bella Centret på Amager i efteråret 2008.

Bagsiden:
U-240 kan nu ses i sin (næsten) oprindelige skikkelse på Flyvevåbenmuseet i Stauning.

Den flyvehistoriske sag løftes bedst i flok og i enighed om målsætningen. Jeg fornemmer klart, at det budskab er bredt accepteret i relation til Flyvevåbnets flyvehistoriske aktiviteter. Det er en væsentlig forudsætning for de imponerende resultater, der præsteres i disse år. Senest har jeg stiftet bekendtskab med Koldkrigs Museet på Stevns, hvor jeg bl.a. så en meget flot HAWK eskadrille opstillet.

Men resultaterne kommer ikke af sig selv. Det flyvehistoriske arbejde er fuldstændig afhængigt af de mange tusinde frivillige arbejdstimer, der lægges i dette arbejde. I 2008 har arbejdsgrupper og samlinger fortsat det lange seje træk – Der er langt fra "skrot til flot", men tålmodigt, omhyggeligt, systematisk og målrettet genopstår Flyvevåbnets historie såvel fysisk som i billede og skrift. Naturligvis er det den faglige stolthed, der langt hen ad vejen driver værket. Men jeg er ikke i tvivl om, at det i lige så høj grad er det unikke sammenhold og kammeratskab, der holder gruppernes aktivitet i gang uge efter uge. Nøjagtig som det gælder for os, der stadig er i aktiv tjeneste.

Vi skylder jer en stor tak for den kæmpeindsats, I yder, og fordi I brænder for den flyvehistoriske sag.

En rigtig glædelig jul og et godt nytår til jer og jeres familier.

S. Østergaard Nielsen (SØL)
Generalmajor

Aldrig har så mange haft så få at takke for så meget!

Af Leder Flyvevåbnets Historiske Samling
Seniorsergent L. SØE-JENSEN

Overskriften er frit taget fra et citat, som en kendt person brugte under anden verdenskrig. Jeg mener, at nu er tiden kommet til at bruge det samme citat igen.

Da vi for seks år siden omkring denne tid mødtes første gang her i Flyvevåbnets Historiske Samling, satte vi nogle mål op, og når jeg ser tilbage på, hvad der er opnået i de sidste seks år, og hvad I har fået produceret - også dette år trods modgang, lukninger og flytninger - så har I formået at vise, at der kan opnås store resultater, bare man står sammen, har den rette ånd og holder ud, til den sidste plet er malet, og sidste stump er monteret.

Nu er det ikke sådan, at træerne gror helt ind i himlen. Derfor må jeg konstatere, at det halter lidt på registreringssiden. Jeg ved godt, at det ikke er det mest interessante og det, der er mest synligt; men hvis vi ikke får identificeret og registreret alle de ting og sager, tekniske manualer samt alle de billeder, vi har både her i FLYHIS og ude ved grupperne på Flyvestationerne, vil alt det materiale være tabt for fremtiden, for det er kun jer, der ved, hvad det er. Så dette er en lille bøn til jer: tænk over det ! ! !

For at forsætte i det positive vil jeg igen fremhæve vores rekrutterings F-16 Fighting Falcon. I det forgangne år har vi været ude og stille den op fem gange til store arrangementer, og her har flyet tiltrukket masser af unge mennesker, som måske - efter at have set flyet og hørt om Flyvevåbnet - søger ind til en fremtid hos os.

Det morsomme i hele projektet er, at I aldrig stopper med at komme med ideer til forbedringer. I år er Aalborg kommet med specialfremstillede vogne til transport af vinger og ror, og flyet er i skrivende stund nede på Skrydstrup for igen

at blive yderligere modificeret. I har igen tænkt tanker, så vi kan være endnu hurtigere til at opstille og hjemtage det.

Nu er der kommet et nyt projekt: en F-16 motor på dolly, som også skal bruges til rekruttering, samt en 10 fods container, hvor alt grej til adskillelse og samling samt materiale til rekruttering skal opbevares, så det holdes som et samlet, komplet sæt.

Næste år er det allerede bestemt, at flyet skal to måneder til Polen og opstilles på Det Polske Flyvevåbenmuseum, da de vil fejre Natos 60 års jubilæum og Polens 10 års jubilæum i Nato. Polakkerne har spurgt om bidrag fra samtlige Nato-lande, og dette var vores bud ,og vi kan konstatere, at vi har taget føringen og er med i alt deres materiale om udstillingen. Projektet vil blive udført ved, at vi sætter den op i et samarbejde mellem de tre opstillingsgrupper— igen et eksempel på, hvordan Flyvevåbnets holdånd lever iblandt jer.

Den 23. september viste Luftforsvarets Veteraner, at de også kan på Sjælland. Der var der indvielse af Koldkrigsmuseet på Stevns. En dejlig dag, hvor Kronprinsen klippede snoren og holdt en uformel tale. Her har LUFTVET løftet en stor opgave: de har opstille en halv Hawk eskadrille, lavet udstilling til formidling samt skrevet tekster om det opstillede materiel - et flot stykke arbejde, så nu kan vi sige, at også denne del af Flyvevåbnet historie, er sat på plads, så fremtidige generationer kan se, hvordan raketforsvaret af Danmark blev udført.

Enkelpersoner har også bidraget til at fortælle Flyvevåbnets historie. Det gælder både ved forfatterskaber til bogudgivelser om emner fra Flyvevåbnets historie samt som konsulenter ved udsmykning af de nye kommandoer - et kæmpe arbejde. Det gælder f.eks. også indsatsen som koordinator for et projekt med at rejse penge til en buste af Kaj Birksted, der er den person, som er fader til det moderne danske Flyvevåben.

De sidste, som vi heller ikke skal glemme, er de civile grupper, der også troligt kører ud og bruger deres fritid på at prøve at bevare fortiden for eftertiden. Dette gælder i Stauning, men der er også andre, som for eksempel ungdomsskolen i Opsund .

Det næste år vil også bringe store udfordringer. Vi skal flytte Cata-

linaen fra Helsingør til Stauning, så flyet er klar til Flyvevåbnets jubilæum i 2010. Dette projekt er allerede planlagt i alle detaljer, og som altid har alle stillet op. Det gælder både folk fra Værløse, der er de samme, som i sin tid samlede flyet, da det kom til Helsingør i 1996 - og dette på trods af, at de i år mistede deres hidtidige tilholdssted ved lukningen af Flyvestation Værløse. Dette er endnu et eksempel på den holdånd, I besidder. Så med assistance fra grupperne fra Jylland, som har indvilliget i at hjælpe, og under ledelse af folkene fra Værløse, vil flyet blive adskilt og samlet igen absolut professionelt, så intet - som hævdet - risikerer at blive ødelagt ved flytningen.

Et andet projekt, som vi skal til at kigge på, er jubilæet i 2010. Da skal der være stor fødselsdagsfest, når Flyvevåbnet den 1. oktober fylder 60 år.

Til sidst kan jeg igen i år kun gentage, at alt dette ikke kunne lade sig gøre, hvis ikke vi fik den støtte, som vi får fra alle i Flyvevåbnet - det er lige fra toppen og til yngste mand. Uden denne håndsrækning og velvilje ville hele processen stoppe.

Som det ses af ovenstående, er overskriften rammende for det, I gør. Derfor til sidst en stor tak til Bent Aalbæk-Nielsen, som er vores webmaster, og som igen har gjort dette skrift muligt.

Jeg siger tak til jer alle, og jeg gør det med håbet om, at I holder dampen oppe i 2009, som I har gjort det i de forgangene år. Og sluttelig vil jeg udtrykke ønsket om en rigtig glædelig jul og et godt nytår for jer og jeres familier.

Danmarks Flymuseum

Af Karsten Knudsen
Formand for Danmarks Flymuseum

Danmarks Flymuseum har nu lukket ned efter museets anden sæson i de nye bygninger, som danner ramme omkring Flyvevåbenmuseet. 2007 bød på en markant fremgang i besøgstallet. Det var derfor med nogen spænding, at bestyrelsen har fulgt udviklingen i år. Nu er sæsonen slut, og kassen er talt op, og det er glædeligt at konstatere, at den positive udvikling i besøgstallet det første år ikke alene skyldtes nyhedens interesse. Besøgstallet er nemlig steget yderligere 8 % her i 2008 Det er vi særdeles godt tilfredse med specielt i disse tider, hvor mange både store og små kulturinstitutioner melder om vigende besøgstal og ondt i økonomien.

Det er den generelle opfattelse hos personalet, at de besøgende er positivt overraskede over det omfang, de forskellige udstillinger og formidlingen har, ikke mindst i Flyvevåbenmuseet. Her bliver de udstillinger og den tekst, Flyvevåbnets pensionistgrupper har arbejdet så hårdt på at få klar til indvielsen, studeret med stor interesse. Det er tydeligt, at den tid, gæsten opholder sig i Danmarks Flymuseum efter udbygningen med Flyvevåbenmuseet, er markant længere end tidligere.

Vi har nu ikke tænkt os at hvile på laurbærrene. Der er mange temaer omkring Flyvevåbnets historie og virke, som ligger og venter på at blive trukket frem i dagens lys. Her håber vi naturlig vis på et fortsat stort engagement og opbakning fra Flyvevåbnets Historiske Samling og de tilknyttede pensionister. I de to år, der er gået siden etableringen, er der løbende sket ændringer og opdateringer både i montre og i den elektroniske formidling. Også på flysiden er der sket noget. Sikorsky S-61, U-240 landede i marts 2007 i en noget afpillet version, da mange komponenter fortsat skulle bruges som reservedele til de operationelle maskiner. Det har et par af de garvede S-61 teknikere fra Værløse dog efterhånden fået skik på. De har i flere omgange været på besøg med bagagerummet fyldt med udfasede og istandsatte dele, så nu er U-240 næsten komplet og lige så flot, som da den blev leveret i 1965.

I den kommende tid vil der blive gennemført en del større ændringer i hal 3. Til dato har friheden til at opstille flyene været begrænset af, at C-47, F-16 og S-61 alle skulle stå tæt ved porten. Grunden er, at C-47 manglede at få monteret vinger; de er nu færdigrestaurerede og klar til montering. E-176 er den F-16, der bruges til udstilling i forbindelse med forskellige arrangementer rundt i landet. Her har Danmarks Flymuseum nu i stedet fået tildelt E-174, som ikke har det samme behov for at skulle på udflugt 3-4 gange om året. Endelig er der Sikorsky U-240, som næsten er komplet; den mangler dog gearkasse og rotorhoved, og monteringen af disse dele skal ske i det fri, hvor der er højt til loftet. Dette projekt gennemføres i løbet af december.

At de 3 nævnte luftfartøjer om kort tid ikke længere er bundet til en placering, hvor de skal kunne køres ud, giver en langt større frihed til at opbygge udstillingen i sammenhængende, relevante temaer, og museet har nu udarbejdet en plan, som bygger på disse muligheder.

Igen i år var der besøg af chefen for FTK, generalmajor S. Østergaard Nielsen, ved det årlige møde for lederne af arbejdsgrupperne m.fl.

FLYHIS 2008

Det årlige møde for lederne af FLYHIS arbejdsgrupperne m.fl. blev afholdt den 16. oktober i Gedhus.

I sin orientering til deltagerne omtalte FLYHIS's leder Lars Søe-Jensen aktiviteterne siden sidste møde, og han kunne med stor glæde og tilfredshed konstatere, at niveauet fortsat ligger meget højt, både når det gælder indsats og kvalitet.

.

Danmarks Flymuseum

SØE kunne videre oplyse, at besøgstallet for Danmarks Flymuseum i Stauning og dermed for Flyvevåbenmuseet i 2007 var ca. 32.000, hvilket var en stor stigning i forhold til tidligere år. For 2008 var der efter ¾ år en stigning på 7 %. Alt i alt må disse besøgstal betragtes som meget tilfredsstillende.

Registrering

En vigtig del af arbejdet i FLYHIS drejer sig om registreringen af de mange effekter m.v., som ligger hos eller løbende indgår til samlingerne i Gedhus og til arbejdsgrupperne/foreningerne på flyvestationerne. Der har i løbet af 2008 været arbejdet på at få databasen for dette arbejde opdateret, og det ventes, at dette vil være afsluttet ved udgangen af januar 2009. Derefter er det planen, at man i hver af registratorgrupperne skal gennemføre registrering af 500-1000 items af forskellige typer for at samle erfaringer med den opdaterede database. I begyndelsen af andet kvartal 2009 vil registratorerne så blive indkaldt til et møde med det formål at få drøftet, om der skulle være behov for yderligere ændringer.

SØE fastslog, at arbejdet med registrering og beskrivelse af de mange effekter har meget høj prioritet, fordi man må konstatere, at om ti år vil det være for sent. Og en genstand, som ingen ved hvad er, eller hvad den har været brugt til, må ganske enkelt betragtes som værdiløs.

Kendte aktiviteter 2009 og 2010

Flytning af Catalina

Der forestår en meget stor opgave i 2009, nemlig flytningen af Catalinaen fra Teknisk Museum i Helsingør til Flyvevåbenmuseet i Stauning.

Til det formål er der nedsat en speciel arbejdsgruppe på tre mand, som også var til stede ved mødet i Gedhus. Gruppens leder, E. Thingbo, orienterede kort om det forestående arbejde. Han nævnte herunder, at det — a.h.t. transporten — ville blive nødvendigt at skille

flyet ad i hoveddelene på grund af størrelse og konstruktion. Thingbo anmodede om hjælp til at skille flyet ad i Helsingør og til at samle det igen i Stauning. Et problem i den forbindelse er, at man får brug for en ”mini-pensionist” til at afmontere vingerne, fordi der er meget lidt plads. Der vil også blive behov for stativer/transport-dollier til motorer og propeller.

Der blev fra de tilstedeværende grupper/foreninger givet tilsagn om hjælp med både personel og materiel.

F-16 til rekruttering
FLYHIS ønsker en F-16 til Danmarks Flymuseum, så det nuværende fly, E-176, kun skal benyttes til rekrutteringsformål. Dette vil reducere det ganske betydelige arbejde med adskillelse og samling med 50 %.

HELDET udstilling på Danmarks Flymuseum
Der arbejdes med planer om i 2009 at lave en udstilling om helikopter-operationerne i Irak.

Flyvevåbnets 60 års jubilæum 2010
Der arbejdes med at få fastlagt opgaverne for FLYHIS i forbindelse med jubilæet.

Kaj Birksted omtales ofte som Det Danske Flyvevåbens fader.

Kaj Birksted buste
Birksted komiteen arbejder med at få frem stillet to buster af oberst Kaj Birksted. Den ene skal placeres i Forsvarskommandoens receptionslokale og afsløres den 2. marts 2009. Den anden buste skal til Danmarks Flymuseum i Stauning, hvortil det er planen samtidig at få fremstillet en Spitfire-replica i plastic, der skal erstatte Draken-flyet foran museet.

Udsmykning af Forsvarets Materieltjeneste
FLYHIS skal levere materialer til udsmykning af Forsvarets Materieltjenestes nye hovedkvarter i Vedbæk. Denne udsmykning ventes at skulle udføres i løbet af 2009.

Fra arbejdsgrupper m.fl.

Aalborg

Gruppens tekniske leder, Harald Hald, beretter om årets aktiviteter i Aalborg:

8. januar startede vi i Hangar 52 efter juleferien. Nogle gik straks i gang med arbejdet på F-86D AL-E, som var lovet leveret til Garnisonsmuseet i uge 11. Der manglede to dækplader ved planroden; men med hjælp fra Brand og Redning blev de fjernet fra et "skrog", der ligger på en af rullebanerne, og efter en renovering i den følgende tid blev de monteret på AL-E.

På årets første mødedag tog andre fat på fremstilling af transportvogne til planer, stabilisatorer, haleror, launchere og missiler til Saml-let udgaven af F-16.

15. januar blev der arbejdet videre på de forskellige projekter indtil kl. 12.00, da man samledes om en lidt forsinket julefrokost.

Arbejdet med AL-E blev tilendebragt lidt tidligere end først planlagt. Derfor blev transporten til Garnisonsmuseet rykket frem til uge 10. Der blev brugt tre dage på klargøring, transport og samling af flyet, og det skete uden uheld.

En billedserie fra operationen kan ses på www.flyhis.dk.

AL-E klargjort til transport.

I april blev Saml-let F-16 hentet ind i Hangar 52 for at blive gjort klar til transport til en udstilling i Margrethe Hallerne i Fredericia, og den 22. var F-16 holdet så af sted for at samle den. Transportvognene var klar til lejligheden, som blev benyttet til at afholde et kursus i brugen af disse vogne for pensionisterne fra FSNSKP og FSNKAR.

I juni var F-16 holdet i sving igen. Denne gang gjaldt det udstil-

De to transportvogne har gjort arbejdet med Saml-let F-16 væsentligt lettere. Her er de i brug i Bella Centret.

lingen ved ”Flyvevåbnets Dage” i Karolinelund i Aalborg.

Den 16. maj havde man en særdeles vellykket udflugt til TERMA i Grenaa, og den 27. blev Meteor Mk.7 overført fra Shelter 80 til Hangar 82, og nu forestår der et større restaureringsarbejde, før den er klar til udstilling.

Værkstedsgruppen Karup

Den største opgave her er at få renset og klargjort det Fairey Firefly T.T. Mk1 slæbemålsfly, som — når det er færdigt — skal udstilles i Stauning. Et stort problem i den forbindelse er, at ikke har kunnet finde et rensemiddel, der kan rense den gamle konserveringsolie af, så det har været nødvendigt at pudse det af med roterende stålbørster. Derfor vil det tage nogen tid endnu, før det er samlet og klar til maling.

Gruppen, der arbejder i den

gamle Draken motorprøvestand, har gjort et stort arbejde med at rense og male motoren til flyet, så den er klar til at blive monteret.

Derudover har man renset og malet en Rolls-Royce Merlinmotor af den type, der sad fire af på de engelske Lancaster bombemaskiner. Den er nu udstillet i Gedhus Museet.

Opgaven med den tyske lyskaster er nu så langt fremme, at den skal males. Der er blevet lavet en vogn, så den er til at flytte med, Også den er nu udstillet i Gedhus Museet.

Værkstedsgruppen har også deltaget ved Åbent Hus på Flyvestation Karup, hvor den blandt andet havde til opgave at samle og adskille den F-16, der bruges til udstilling, og det var det samme gjorde man ved den store udstilling "Total Forsvar i Skive".

Museet i Gedhusvagten

Af Museumsgruppens leder E.V.H. Jensen

Besøgstallet viser en svag stigning. I oktober rundede vi 1200 gæster. Heri er medregnet gæsterne i forbindelse med FLV Soldaterforenings træf og FSN Nostalgidag, hvor Museet selvfølgelig havde åbent. Museet deltog som sædvanlig med en stand ved FLV "Åbent Hus" på FSNKAR.

Fra FLYHIS har Museet lånt en Rolls Royce motor, som, efter at værkstedsgruppen har renset og malet den, er opstillet i hallen. Vores næste ønske er en stjernemotor, f.eks. en Wasp 1340 fra en Harvard.

I hallen har Museets gode civile ven bragt fin orden, og han mangler nu kun at få 3-sprogede skilte ved materiellet.

Udvidelsen af hangarteltet er sat i bero. Mange timer har dog væ-

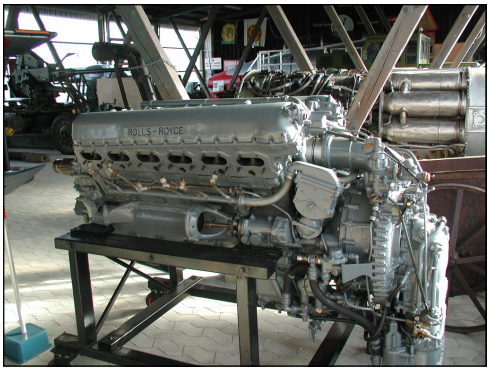

En flot istandsat Rolls-Royce Merlin motor har nu fået plads i hallen.

ret brugt til at sikre teltet mod de mange storme.

Registrering af de mange genstande, fotos og bøger foregår stadig efter vort gamle system.

Mange spørgsmål fra gamle soldater er besvaret.

Det gode samarbejde med tidligere tyske flygtninge fortsætter og vil måske føre til en tysk TV-udsendelse senere på året. Dansk TV har lavet udsendelse om den ”sorte lørdag”, og flere vil følge efter.

Et godt år.

Draken Team Karup

Vores reservedelslager er blevet pakket i paller og står nu i en af Flyvevåbnets Historiske Samlings bygninger i Gedhus, fortæller teamets formand Kurt Hald. Bygning 202, den gamle ”tut” ved Hovedværkstedet, skulle rømmes. Det var et stort arbejde, og de 20 paller står nu usorteret i et uopvarmet rum. Denne løsning er ikke holdbar i længden. Delene forgår og ender som skrot, hvis der ikke findes nogle bedre lokaliteter til opbevaring.

Teamet har i år deltaget i ESK 729’s reunion, hvor man blev mødt med gensynsglæde af personellet fra den nu i 15 år nedlagte eskadrille. Det var et af højdepunkterne, da AT-158 ”The Princess” kom kørende forbi ved egen motor og hilste med et brøl fra efterbrænderen.

Karup var i år vært for Flyvevåbnets Åbent Hus. Det store publikum gav også mulighed for lidt penge i kassen ved salg af T-shirts og

lignende. Ugen efter gjaldt det KZ & Veteranflyklubbens Rally i Stauning. Selv om der var blæst og byger, var Draken-cockpittet godt besøgt og værdsat af publikum og arrangører.

Betonshelter 152 huser fortsat de to Draken ”113” og ”158”. Her tager Karups tre faste guider hvert år ca. 4.000 af flyvestationens besøgende med på et kig. Det er en god reklame for foreningen! Medlemstallet er fortsat omkring de 100. Cirka 10 forlader teamet hvert år; Men lidt flere melder sig ind — heldigvis, føjer formanden til.

Vi har støttet vores gode edb-sponsor, Frederiks Andelskasse, ved et reklameshow, fortæller han videre. Personalet blev fotograferet opstillet på vingen af en Draken.

”Draken Teams” klubblad trykkes nu på et professionelt trykkeri. Men det er hjemmesiden, der er den primære kontakt til omverdenen. Der er kontakt fra hele verden, mange fra USA (over 51.000 besøgende siden 1999!) .

Skrydstrup

Flyvestation Skrydstrups Historiske Samling (HISA) og Team Tordenjet

Tilgangen af nye medarbejdere er stadigvæk ringe, men siden december 2007 er der dog tilgået 4. nye medarbejdere, fortæller formanden for Team Tordenjet, N.C. Jeppesen (Jeppe). Det er Kaj O. Jensen (61), Henning Rauff (65), Kurt Carstensen (62) og Verner B. Poulsen (63). De tre førstnævnte ønskede alle at arbejde ved HISA i Bygning 349, beliggende i Flyvestation Skrydstrups kaserneområde. Verner B. Poulsen (63) ønskede at arbejde ved Team Tordenjets Fly-gruppe i Hangar 1.
Status på bemandingen er pt.11 medarbejdere ved HISA og 18 ved Flygruppen

Udflugt til Zeppelin Museet
Efter et initiativ fra et af gruppens medlemmer, Svend Haselager blev der arrangeret en udflugt til Zeppelin Museet ved Tønder i maj. Her blev vi vist rundt af museets leder, Manfred Petersen, der også viste en film fra museets start.

Museet har mange spændende ting og sager og er absolut et besøg værd.

Efterfølgende blev der spist gule ærter i Lydesholm Forsamlingshus og sluttet af med kaffe og æbleskiver. Der deltog 15 medarbejdere fra Team Tordenjet i denne vellykkede udflugt.

Fødselsdag
SSG Lars Søe-Jensen fejrede sin 50 års fødselsdag onsdag den 11. juni. Lars inviterede bl.a, et antal medarbejdere fra Team Tordenjet og det blev til 7 deltagere herfra. Det var bare en fin fest.

.

250.000 Flyvetimer
Efter indbydelse fra chefen for Fighter Wing Skrydstrup deltog medlemmer af Team Tordenjet den 19. august i en markering af 250.000 flyvetimer med F-16 i dansk forsvar.

Reunion / Jubilæum
Den 01. september 2008 kunne den gamle ESK 729 fejre sin 55 års jubilæum, men da eskadrillen, som blev stationeret på Flyvestation Skrydstrup den 01. januar 1954, allerede blev nedlagt den 01. marts 1960, så er der jo kun personellet fra dengang, som har mulighed for at fejre begivenheden.

Bent Ørnstedt og Niels Chr. Jepsen (Jeppe) fra Team Tordenjet, satte sig for at lodde stemningen for at holde en fest på FSNSKP. Man råder stadig over en medlemsliste over ESK 729s Veteraner, og på baggrund af den blev der udsendt 40 e-mails + 80 breve med invitation til en fest i weekenden den 6.-7. september. Der gik ikke mange dage, før der havde meldt sig 18 piloter og 19 teknikere til jubilæet, som blev afholdt i Flyvestation Skrydstrups Officersmesse. Festkomiteen , Bent og Jeppe, havde sørget for en udstilling med diverse fotos, album og tavler med avisudklip og beretninger fra ”de gode gamle dage”.

Oplevelsestur
Ni medarbejdere ved Team Tordenjet deltog i FLYHIS's oplevelsestur til Polen i september. Efter hjemkomsten roste alle dette arrangement for vellykket planlægning og gennemførelse.

Hjemmeside:
Fighter Wing Skrydstrup har fået sin egen hjemmeside. Det er en rigtig flot side, som kan ses på adressen *www.fwskp.dk*

Besøg af "Beder Seniorer"
Team Tordenjet havde den 8. oktober besøg af 11 medlemmer af Beder Senior Klub, og der var i den anledning arrangeret et program med besøg hos Team Tordenjet, frokost i Cafeteriet og besøg hos ESK 730 og i Flyvematerielværkstederne.

Planer for i fremtiden
I forbindelse med åbent hus-arrangementet den 14. juni 2009 påregner Team Tordenjet at skulle deltage med udstillinger i lighed med arrangementet i 2006. I den forbindelse bliver der bl.a. behov for renovering af diverse plancher .

HISA har efterhånden indsamlet et stort antal forskellige stofmærker, som vi ønsker at montere i rammer med plexiglas til brug for udstilling.

Værløse

Det seneste år har været præget af stor travlhed med at fotoregistrere og indsamle effekter fra en flyvestation, der var under hurtig afvikling, beretter man fra Pensionistforeningen for Flyvestation Værløse.

I denne periode er de to sidste store institutioner på flyvestationen fraflyttet, nemlig Specialskolen og FMK.

S-61 helikopteren blev færdigmonteret og malet ved FMK og flyttet til Stauning, hvor den nu er udstillet.

Projektet med Lynx helikopteren var ved at komme i gang efter lang tids stilstand, og edb-registreringen af billeder og indsamlede effekter kørte rutinemæssigt, da bomben faldt: For knap et år siden modtog Pensionistforeningen en opsigelse af brugsretten til Bygning 152. I opsigelsen blev det meddelt, at bygningen skulle være rømmet senest den 31. marts 2008, men mindre man fra Furesø Kommune havde fået et skriftligt tilsagn om, at Pensionistforeningen kunne forbli-

ve i bygningen efter flyvestationens overdragelse til denne kommune pr. 1. oktober 2008.

Efter en del forhandlinger frem og tilbage med kommunen modtog man det nødvendige tilsagn, og arbejdsroen sænkede sig igen.

For at opnå dette ønskede tilsagn fra kommune var det nødvendigt med en lille tilføjelse til Pensionistforeningen vedtægter, så man foruden pensioneret civilt og militært personel fra Flyvevåbnet også optager andre pensionister med en særlig interesse for Flyvevåbnets og Flyvestation Værløses historie. Denne tilføjelse har foreløbig givet to ny medlemmer.

Så gik der pludselig pest i det hele. Forhandlingerne mellem staten og kommunen om overdragelsen brød sammen, og derfor planlagde Forsvarets Bygnings– og Etablissementsforvaltning, at der skulle lukkes for vand, varme, el og telefoner senest den 30. september, hvorfor Pensionistforeningen skulle være ude af Bygning 152 senest denne dato.

Det ryddede samlingslokale i Bygning 152

Stor panik og aktivitet. Ud og søge nye lokaler. Jonstruplejren var fuldt belagt. Kommunen kunne tilbyde et mødelokale i Farum Arena - helt uegnet.

Flyvevåbnets Historiske Samling stillede med fem containere. Foreningens egne effekter blev pakket i de to af dem. To andre blev brugt til maskiner og værktøj og den sidste til Lynx reservedele. Derefter blev Lynx'en og containerne fragtet til FLYHIS i Gedhus.

I begyndelsen af september blev Pensionistforeningens formand ringet op fra Flyvevåbnets Officersskole, der indbød til et møde mellem Officersskolen, Kadetmessen, Etablissementstjenesten, Flyvevåbnets Soldaterforening og Pensionistforeningen

.

Der er lidt snæver plads i det lokale i Jonstruplejren, som nu må deles med bl.a. Flyvevåbnets Soldaterforening.

Registreringsarbejdet kan fortsætte i et lokale, der er stillet til rådighed af Furesø Kommune

stadig har tre andre aktiviteter i gang, nemlig squaredance torsdag aften og gymnastik tirsdag morgen. Og dertil kommer så, at Værløse Museum har stillet et computerlokale til rådighed - ligeledes om tirsdagen - så man er i stand til at fortsætte med registreringen af de enorme mængder af billeder og effekter.

Pensionistforeningen for FSN Værløse er lige nu i et ”limbo”, siger formanden. Uden egne lokaler, som vi selv kan indrette med udstillinger, værksteder og rekreative områder, er det svært at se en fremtid for foreningen. Bortset fra de omtalte tre aktiviteter og nogle timers ugentlig sammenkomst kan vi næsten ikke tilbyde medlemmerne noget, som de ikke kunne få i Soldaterforeningen.

Luftforsvarets Veteraner (LUFTVET)

LUFTVET har i det forløbne år haft en række velbesøgte arrangementer.

Traditionen tro holdt man i begyndelsen af november 2007 julebingo på Flyvestation Skalstrup (FSNSKL) med 63 deltagere, og den 30. november blev dette fulgt op af årets julefrokost, hvor 59 medlemmer igen mødtes på flyvestationen.

Den ordinære generalforsamling blev afholdt på FSNSKL den 5. marts 2008 med deltagelse af 67 medlemmer. Efter selve generalforsamlingen kunne de fortsætte sam-

Der var god tilslutning til årets generalforsamling

været over en gang gule ærter med alt tilbehør, og som ved julefrokosten var der mulighed for overnatning og fælles morgenbord næste dag, hvilket mange benyttede sig af.

Sardinien-tur

Igen i år gennemførtes en tur til et af de steder, hvor Luftværnsgruppen (LVG) i årene 1969 - 1979 gennemførte skydninger med NIKE Ajax/Hercules og HAWK missiler. Denne gang gik turen til Sardinien, hvor de 13 deltagere havde en pragtfuld ferie, men desværre var det ikke muligt at komme ind på skydeområdet, som ligger i den sydøstlige del af Sardinien ca. 80 km nord for øens største by Cagliari.

Stevnsfortet

Den 24. maj 2008 blev der gennemført en rundvisning på Koldkrigsmuseet for 32 personer med efterfølgende frokost. Museets projektkoordinator Anders Bertelsen var turguide og fortalte vidt og bredt med sin vanlige entusiasme om forholdene både over og under jorden.

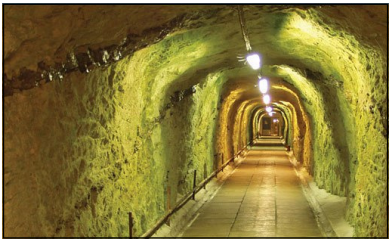

Der er en helt speciel stemning forbundet med turen under jorden.

Stauning

Den 11. juni 2008 tog 30 medlemmer med bus til Stauning for at besøge Danmarks Flymuseum, Flyvevåbenmuseet. Her fik deltagerne en fantastisk og inspirerende rundvisning.

Flymuseet i Stauning er virkelig et besøg værd.

Høstfest

Årets traditionelle høstfest blev afholdt den 15. august med 73 deltagere, som nød de grillstegte oksebøffer med tilbehør og efterfølgende islagkage og kaffe samt diverse drikkevarer. Efter spisningen var baren åben til efter midnat, og her gik snakken lystigt med bl.a. de gode, gamle historier, som absolut ikke bliver kedeligere med tiden.

Gniben
Næste arrangement var et besøg ved en søværnsenhed den 17. september med 34 personer. Destinationen var Gniben på Sjællands Odde. Der blev orienteret om droneflyvninger, om effekt af den gode gamle 12,7 mm i ny affutage og med avanceret ammunition samt om missil- og kanonskydninger og forsøg med alverdens nye ideer.
En ansat, der havde modelflyvning som hobby, kunne forene sin hobby med sit arbejde. Han gav en overbevisende demonstration af manøvrer med modelflyet/minidronen, som en pilot nok ikke ville have sat pris på at deltage i.

Koldkrigsmuseet
Nu har Koldkrigsmuseet (KKM) på Stevns endelig nået et par milepæle.

Efter den succesrige midlertidige åbning på mandage i sommerferien 2007 så det stadig ikke for godt ud med at opnå en mere permanent ordning. Året 2007 gik med at få godkendt en lokalplan for området, hvor hele møllen måtte sættes i gang igen på grund af en lokal indsigelse. For LUFTVET betød dette, at man ikke kunne benytte sig af et tilbud fra FMK om hjælp med et riggerhold til at montere launchershelters og flytte et opbevaringstelt fra Skalstrup til Stevns.

Den tidligere Assemblybygning er blevet ombygget til velkomstbygning med billetsalg, lidt udstilling og filmfremvisning.

De tre missiler – NIKE AJAX, NIKE HERCULES og HAWK – blev efter lokalplanens godkendelse opstillet som vartegn inden for hegnet på venstre side af vejen ind til området.

Den første milepæl blev så åbningen af museet den 1. juli 2008 kl. 10..00. Der var travlhed til det sidste, og en uge før åbningen lignede det stadig en byggeplads. Da dagen oprandt, blev den sidste asfalt lagt ved indgangen kl. 09.55.

Solen skinnede fra en skyfri himmel, da museumsinspektør Tove Damholt bød velkommen til de fremmødte. Der var mødt knap 100 gæster op til åbningen, hvilket var flere end forventet. Derefter overrakte hun nøglen til museumsporten til borgmester Poul Arne Nielsen, Stevns kommune. Formanden for Østsjællands Museum Jens Carl Jørgensen serverede champagne og kransekage.

I juli og august samt weekends i september og oktober har der været 27.000 gæster.

Den anden milepæl var den 23. september 2008 kl. 11.00, hvor den officielle åbning fandt sted. Formanden for Østsjællands Museum bød velkommen og holdt den første tale. Derefter fulgte borgmesteren for Stevns kommune, museumsinspektør Tove Damholt og viceborgmester Lars Asserhøj, der var borgmester for den "gamle" Stevns kommune. Den egentlige åbningstale blev holdt af tidligere kulturminister, nu justitsminister Brian Mikkelsen, da den nye kulturminister Carina Christensen var forhindret. Det passede nok meget godt, da det bl.a. er Brian Mikkelsens fortjeneste, at vi nu har et Koldkrigsmuseum. Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik holdt en spontan, kort og munter tale, inden han klippede snoren over.

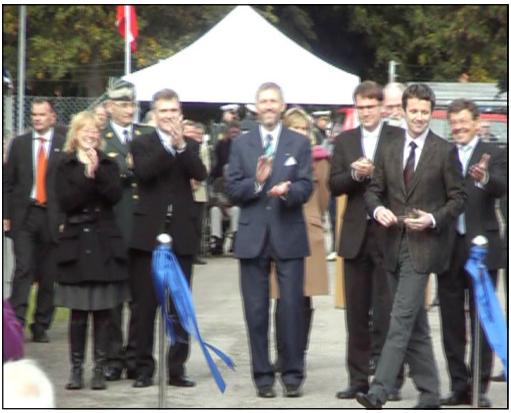

Efter den officielle ceremoni blev Hans Kongelige Højhed Kronprinsen og Brian Mikkelsen med følge vist rundt på Koldkrigsmuseet, og inden delegationen gik i undergrunden, var der overflyvning af to F16 og en S-61 som en lykønskning og hilsen fra Flyvevåbnet. Derefter blev der afholdt en reception med sandwiches, pindemadder og frugt samt øl og vand.

Ud over de inviterede VIP-personer var alle medlemmer af Luftforsvarets Veteraner inviteret. Der var i alt mødt ca. 700 gæster op.

På museets hjemmeside. www.stevnsfortet.dk findes alle relevante oplysninger om åbningstider m.v.

Generelt

Foreningen har afholdt en del arbejdsdage for at få alt klar til åbningen af Koldkrigsmuseet. Der var således faste arbejdsdage en tirsdag midt i måneden og den sidste lørdag i måneden for at opstille og vedligeholde HAWK materiellet samt opstille Koldkrigsmuseet vartegn med NIKE Ajax/Hercules og HAWK missiler ved indgangen.

Alt ser nu nydeligt ud, men en kærlig hånd til pleje af materiellet er der fortsat behov for.

Der afholdes bestyrelsesmøde den første onsdag i hver måned med efterfølgende happy hour.

Bygning 54 på FSNSKL, hvor vi hidtil har haft ”tålt ophold”, er nu tildelt Air Control Wing (ACW), som p.t. gennemfører teknikerkurser på den nye mobile radar til RH Multebjerg og RH Bækskov. LUFTVET og RH Multebjerg har imidlertid forhandlet sig frem til, at LUFTVET kan benytte bygningen, når der ikke gennemføres kurser. Herudover har foreningen permanent fået stillet et kontor med PC til rådighed.

”Jagergruppen” i Stauning

I modsætning til de forrige år har 2008 været et roligt år.

C-47/K-687 sat i stand indvendig. Gammel maling er blevet slebet af, og der er malet igen i originale farver.

”Hun” er ligeledes blevet støvsuget i alle kroge i cockpittet, og instrumenter er blevet vasket af, så alt ser næsten nyt ud igen. Ligeledes er arbejdet med at sætte decals på stort set slut, kun de små NATO-symboler, f.eks jackpoint/hoist m.m. mangler at blive sat på.

I slutningen af december bliver vingerne monteret inde i udstillingshallen. Når det er gjort, mangler man blot at få sat gummiforkanter på vingerne.

En del af gruppen har været med til at reparere en Enstrom helikopter, som har haft et havari. Den er stort set klar til at blive sat ind i udstillingen.

Mht. til F-84 projektet står det lidt standby, indtil der er plads i rundbuehallen. I den periode er man gået i gang med at sætte en Shell-browser i stand. Planen er, at

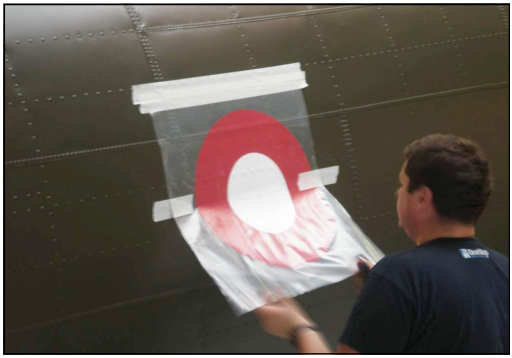

den skal kunne køre, når den er færdig. Motor/gearkasse er sat i stand.

Derudover har gruppen pudset og plejet de fly, som den har påtaget sig ansvaret for.

Et projekt, som ikke har ret meget fly at gøre, men som er ret så vigtigt, er, at gruppen har været i gang med at lave et soverum på depotet, så man kan have et sted at overnatte, hvis man har lyst til at arbejde i en weekend. Dette er færdigt og taget i brug.

”Opsund Aircraft Display Team”

Ungdomsskolens flyhold er back-in-business!

Med aflevering af S-55’eren på Danmarks Flymuseum i Stauning den 12. september 2006 havde Videbæk Ungdomsskoles Flyhold med base i Opsund istandsat to fly for Flyvevåbnets Historiske Samling. Meteor Mk. 8 (B-499) igangsattes i 1997 og blev færdiggjort i 2000. Sikorsky S-55 (S-884) startede i 2003 og blev som nævnt afleveret i 2006.

Take-off for det ”nye” flyhold i Ungdomsskolen

Flyholdet, der havde pause i aktiviteterne i skoleåret 2006/07, er startet op igen pr. oktober 2008. Dog har de voksne tovholdere i den mellemliggende periode klargjort visse delprojekter til færdiggørelsen af S-55 projektet, hvor vi stadig arbejder på interiør samt klargøring af motoren, en Pratt & Whitney R-1340-40 på 600 HK, til enten montering i helikopteren eller evt. til fremvisning monteret på en stand i forbindelse med de øvrige flymotorer på Danmarks Flymuseum.

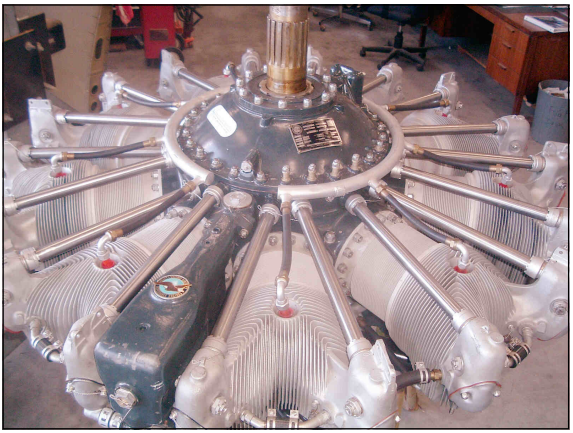

Der arbejdes stadig med interiøret i S-55 helikopteren.

Flyholdet, som vi stadig benævner ”Opsund Aircraft Display Team”, har base på Opsund gl. skole ved Videbæk, som er Ringkøbing-Skjern Ungdomsskoles Øst-afdeling.

Flyholdet er etableret som et såkaldt fælles-hold, hvor unge uanset bopæl i kommunen kan tilmelde sig og deltage i det spændende restaureringsarbejde i weekender og ferier. Denne nye organisering umuliggør en fast ugentlig aften, men åbner nye muligheder for lidt længere og mere effektive arbejdsdage f.eks. organiseret som weekendhold.

Der er pt. tilmeldt 8 unge og 4 voksne tovholdere under ledelse af ungdomsskolelærer Per Ørum, Spjald.

Kommende projekter og ejerskab

Det er planen, at færdiggørelsen af S-55-projektet samt visse vedligeholdelsesarbejder på Meteor B-499 foretages i løbet af perioden oktober 2008 til juni 2009. Vi medvirker naturligvis også ved relevante arrangementer på Danmarks Flymuseum, ligesom vi påtænker besøg på bl.a. Flyvestation Karup – for at holde ”gryden i kog” hos de unge.

Vedligeholdelsen af Meteor F.Mk.8 er også en af de opgaver, der ligger hos Ungdomsskolens Flyhold

Herefter vil Ungdomsskolen i samarbejde med Danmarks Flymuseum og Flyvevåbnets Historiske Samling vurdere muligheden for igangsætning af nyt projekt. Erfaringer viser, at istandsættelses-projekter ofte har et forløb på 2-3 sæsoner – og at det er vigtigt at fastholde elever fra den ene sæson til den anden for at få en rød tråd i arbejdet – og for at skabe ejerskab til projektet.

De elever, der har medvirket på dels Meteor og S-55-projekterne har i begge tilfælde betegnet flyene, som ”vores flywer” – hvilket også har kendetegnet den omhu og påpasselighed, hvormed flyene er blevet istandsat.

Det er således tanken, at et nyt flyprojekt kan løbe af stablen i perioden oktober 2009 – ultimo 2011/primo 2012 – alt afhængigt af flyets tilstand og muligheden for at erhverve reservedele. Der er allerede små spirende ideer til, hvilket fly og hvilken historisk kontekst vi nu skal til at arbejde med (”classified” indtil videre).

Vi gi’r en hånd

Flyholdets unge og voksne er også at finde på pletten, når Danmarks Flymuseum har arbejdsopgaver i forbindelse KZ og Veteranflystævne/ Airshow Stauning. Det er en god oplevelse; vi mødes med gamle og nye flyvenner – og gi’r et nap med for at støtte et godt formål.

Per Ørum, tovholder på Flyholdet, ungdomsskolelærer
John Jensen, ungdomsskoleleder
Ringkøbing-Skjern kommunale Ungdomsskole

E-176, F-16 i Saml-let udgave

E-176 ved åbningen af Flyvevåbenmuseet.

Under forarbejdet til etableringen af Flyvevåbenmuseet i Stauning blev det besluttet, at også Flyvevåbnets nyeste kampflytype skulle udstilles, og til det formål udpegede man E-176.

Det lå imidlertid klart, at der skulle gøres meget ved flyet, før det kunne udstilles, og det meste af arbejdet med denne klargøring blev overdraget til Team Tordenjet i Skrydstrup.

Arbejdet blev gjort, og E-176 var klar til at indtage sin plads i udstillingen, da museet skulle åbnes i september 2006.

Men næppe havde E-176 fået tildelt opgaven som museumsfly, før den fik endnu en opgave, nemlig som blikfang for Flyvevåbnets hverveindsats ved udstillinger, åben hus-arrangementer o.a.

Det betød en helt ny og meget stor opgave til pensionisterne. Det er nemlig ikke så ligetil bare at flytte en F-16 fra Stauning og til f.eks. den fjerneste krog i en af udstillingshallerne på Bella Centret på Amager. Der måtte udarbejdes planer for en omfattende modificering, så man hurtigt og let kan afmontere vinger og haleparti, og så det hele kan anbringes på transportvogne og køres til det sted i landet, hvor flyet hurtigt og nemt igen kan samles.

Opgaven blev løst. I dag skal der blot skrues nogle få møtrikker af nogle kraftige bolte og senere på igen. Men det er nødvendigt at vide, hvordan det skal gøres. Derfor er der uddannet et pensionisthold fra hver af de tre flyvestationer, og opgaverne med adskillelse, flytning og samling går nu på

To kraftige bolte holder hver af vingerne på plads.

skift mellem disse tre hold i et nært samarbejde med Kørselstjenesten på Flyvestation Skrydstrup.

Alene i 2008 har E-176 været af sted til fem arrangementer rundt i landet.

Sæsonen begyndte den 22. - 30. april på en Bilmesse i Margrethehallerne i Fredericia. Flyet havde været i vinteropbevaring på FSN Aalborg med det formål, at pensionisterne dér bl.a. skulle konstruere særlige transportvogne dels til vingerne og dels til halepartiet, missiler m.v. Disse vogne var nu klar til at blive taget i brug ved udstillingen i Fredericia, og lejligheden blev brugt til at vise og instruere holdene fra de to andre flyvestationer i brugen af vognene, som i meget væsentlig grad har lettet arbejdet med flytning af flyet.

De specielt fremstillede vogne, hvor vinger, haleparti, missiler o.a. kan anbringes og fastgøres for transport. Her er de i brug i Bella Centret

På kursus i Margrethehallerne i Fredericia.

I juni var gruppen fra Karup i aktion, da E-176 skulle virke som blikfang for hverveindsatsen ved Flyvevåbnets åbent hus-arrangement, og det var igen denne gruppe, der klarede opgaverne i forbindelse med en Totalforsvarsudstilling på Skive Havn i dagene 28. august til 1. september

Ligesom i 2007 var E-176 også i år et betydningsfuldt trækplaster i forbindelse med Kulturnatten i København, som fandt sted den 10. oktober. I år var det pensionisterne fra Team Tordenjet i Skrydstrup, der stod for den iøjnefaldende placering foran Rosenborg Slot.

Livgardens vagthold tager afsked med E-176 efter dens medvirken i Kulturnatten i København 2008.

Få dage senere rykkede Team Tordenjet igen ud, og denne gang gjaldt det opstilling og ugen efter hjemtagelse af E-176 i forbindelse med Scandinavian Custom Show i Bella Centret på Amager - en udstilling af specialkonstruerede og -udstyrede biler og motorcykler, som tiltrak masser af især unge mennesker.

Derefter var årets program for E-176 afsluttet; men det betyder ikke, at den blot har kunnet gemmes bort i et depot indtil sæson 2009. Det er nemlig meningen, at Team Tordenjet i vinterens løb skal gennemføre yderligere en del modifikationer, som vil gøre flyet endnu mere attraktivt for publikum.

Hele holdet med E-176 i Bella Cntret ultimo oktober

Besøg i Polen

I begyndelsen af året blev der skabt en god forbindelse mellem Flyvevåbnets Historiske Samling (FLYHIS) og en tilsvarende organisation i Det Polske Flyvevåben.

Et af resultaterne af denne kontakt var en invitation til at besøge Det Polske Flyvevåbens museum i Krakow. Denne invitation gik videre til FLYHIS's pensionistgrupper og resulterede i, at ca. 40 af pensionisterne sagde jatak.

Den 15. september var der afgang i en af Flyvevåbnets busser, og den og de følgende fire dage bød på mange og gode oplevelser for deltagerne.

Billederne her fra turen er taget af J.D.G. Jensen.

Flere billeder og en omtale af turen kan ses på *www.flyhis.dk/Oplevelsestur*

Afgang til Polen d. 15-09-08

En god opgave for den flykendingsinteressere-

Et af museets mange klenodier.

THE POLISH AVIATION MUSEUM d. 17 september 2008

Der blev også tid til en byvandring i den gamle by Krakow.

På vejen hjem blev der gjort holdt ved det militære museum i Dresden.

Et sidste stop blev gjort ved museet på den tidligere østtyske base i Finowfurt.

U-240
WARNING
BATTERY
COVER
STORE
BATTERY
COMPARTMENT
U-240
ELECTRONICS
COMPARTMENT